

Jòrgi Reboul

Sènso Relàmbi

Jòrgi Reboul
Sènsa relambi
seguit de
Terraire nòu

I. E. O. "Messatges"

C.I.E.L. d'Oc

Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc

3 Place Joffre, 13130 Berre L'Étang

<http://www.lpl.univ-aix.fr/ciel/>

JORGI REBOUL

POËMAS

SÈNSA RELAMBI

(1932)

MESSATGES

I.E.O.

1976

I

A MA MAIRE

La mar tòrna amé sa cançon
regisclant sus la ròca dura:
ai vist ponchejar mon besson
dei ribas de la mar escura.

Son grand pitre alena de sau,
sei bocas an de bofada' amaras:
sautant deis èrsas lei ressauts,
vaicí lo retrach de sa cara.

Vaicí l'ulhauç de son regard
e l'aspror de sa vòtz mordènta:
puei l'aiga es devenguda gènta
e mi remiri dins lo larg.

*

* *

Siáu nat longtèmps après ma naissènça
siáu sortit dau maridatge
d'aquela terra bruna ambe mon esperit blond,
e lo capiti mielhs amé leis ans.
Era lo temps monte l'enfant
reluca la frema amé d'uèlhs regrandits.
Ai sentit montar, cauda de sang, ma consciéncia.

Mon esperit m'a bofat lo verai
e l'ai semenat dins aquèu triangle profond
d'argila e de sabla, de còdols e de rocàs.
Fasiá bòn sèntre l'esfòrç
prefumat de l'esséncia dei còlas;
ges de susor pasmens rajava
bord que tot èra esperat.
Mi siáu fegondat.

Larga espanvida monte siáu nat
tretze ans d'après ma prima sortida,
relarg agradiu, monta e davala sèmpre
amé lo ritme de mon èsser.
Terraire auturós ò cavat,
ta vista farà tostèmps
batre mon pièch afeccionat.

T'ai regardat cara a cara:
tot mi fasiá boqueta.
Ton sorire es encara una benediccion.
Voudriáu, coma fan lei lavandas
amaduradas dins tei flancs,
poder, balançant un cantica,
embaimar ton nom,
mai ton nom es tròp grand pèr mon còr.

Potz dei carrèlas parlufieras,
grandor dei bastida' arnadas,
autiprès, nis d'ala' e cant de novelum,
blancor deis ametliers,
melica dei figuieras,
verd espèr deis oliviers,
canier deis enfusts cantarèus,
riu dei bugadas lengudas,
ciele pintat de mon fièr desir,
estanh, mirau monte mi siáu mirat.

*

* *

Escota la musica amiga
que jòga sota lo trelhard
regarda amadurar la figa
a cada branca dau canhard.

De qué t'ensenhan teis aures
acostumada' au triste enuèg
Coma reçaup l'ora que brilha
lo lópia sombra de ton uèlh ?

Presta ton arma a la flaüta
guèira ton còr que va brusir
e, s'as pas paur que ton pè bute,
adralha-lo per mièlhs ausir.

*

* *

Per mei trenta ans

Ma maire, escota-mi,
en aquèst jorn, t'exprimir
un pichon tròç de ma pensada
que seriá pron a ton auçada.

Dins lo jardin monte ai trevat
s'ai conoissut leis aubas ròsas
s'ai agut l'alèn pèr cavar,
s'ai pantaiat d'estrangièr pròsas,

es que m'as donat dins ton sang
l'eiretatge d'una chorma d'ancians
et n'ai ausit lo matrimòni
et n'ai tastat lo testimòni
maugrat l'aga d'espai d'aquò,
un fièr e doç parlatge
arrapat coma lo lengatge
d'un parfum de balicòt.

Pasmens, lei sentes pas un pauc
dins ton èime, toi mei prepaus ?
E çò que vòs pas saupre ò que t'esquilha
mi vèn-ti pas de la familha ?

Car, vestit de nòu, reviudat,
creses que m'an, d'únei fes, enfadat !

Laissa, deixa debanar tota la tiera
d'aquélei que t'an dich, per nos macar:
versarà la pastiera
vòste fiu enfuocat.

Laissa mentir lei bocas mesquinas,
m'as fach pron large d'esquina,
laissa au solèu montar ton sagatum
sènsa cargar la paur de sòrnei repetums

e laissa-mi t'alargar 'questa aubada
que segon mon ande, marca, uei, mei trenta ans,
puei laissa anar ma carreta enramada
vers çò que mi pivèla tant.

*
* *

Regarda s'expandir l'idèa,
mon còr, fraire dau sieu
regarda-la, l'òng dau riu
cascalhar dins la lèa.

Es frèsca, es clara
e cade revolum
l'adutz de novelum
e florisse sa cara.

Entre doas gautas de rocàs
avènt traucat sa gruelha
l'inalassabla idèa
abeura mon ermàs.

*
* *

De fes m'aganta una dolor
pintant ma cara a sa pallor
una dolor qu'amé calor
dona a mon èsser la malor.

Renègui rèn de çò qu'ai fach,
ges de regrèt pòt l'estofar.

De fes, bèn mai pesa lo flèu
dei grandeis oras de relèu
d'aquélei jorns chabits tròp lèu,
quand traspassavi lo solèu.

Renègui rèn de çò qu'ai fach
ges de regrèt pòt l'estofar.

De fes que l'a siáu las, bèn las,
senti a mon còle lo cotelàs
dei tèmps viscuts coma un folàs
de lònga en cerca de solaç.

Renègui rèn de çò qu'ai fach
ges de regrèt pòt l'estofar.

De fes, mi pren lo languiment
d'alòr finir mon patiment;
mai siáu pas lèst per lo moment
que balhariá d'agradament.

Renègui rèn de çò qu'ai fach
ges de regrèt pòt l'estofar.

*

* *

Leis uelhs davant, mi siáu getat
dins lo reboliment que me convida,
sènsa, bensai, lo meritar,
vèrs la grand plega de la vida.

M'an dich que tot èra chabit,
mai ai ausit ta cridadissa,
o Tu que m'as cargat d'àutreis abits
pèr una nòva bolegadissa.

Se tot s'escampa, es pèr tornar;
coma l'èurre a la roina s'arrapa,

mi siáu revirat vèrs lei jorns abenats
pèr afortir çò que s'escapa.

Sèmpe amé mei socits d'enfant
auriáu vougut complir mon estirada,
mai coma tant d'àutrei fan
ai tròp viscut d'oras enganadas.

Alòr pèr fugir la vermina
deis ans que m'an pron mastegat
ai partit vèrs çò qu'enfrumina
pèr lo negar.

Ome solet, amé tótei mei decas
ai escambarlà 'n joine chivau
e dau tèmps que si desseca
lo mond, e, susarènt, sus sa glòria peneca
ieu, luenh de tótei, me 'n vau.

*
* *

II

*E despuei jamai termina
Ta malor que m'enfrumina
Escota, amor pretocant
Çò que fas en m'ensucan*

Laissa. Tot s'encapitarà.
Lo liame estrech que t'encentura
ton cors bèn lèu lo sentirà.

Tapa ta pòrta a la bofada
que vèn trepar vèrs ton lindau;
escota ta vòtz estofada.

Es l'ora aguda de la fam
e siás presoniera e florida
dei mescladissas que si fan.

*

* *

Ai dubert çò qu'èra escondut
darrier la pòrta imprevista
d'un ròdol perdut
ai portat ma vista.

E vèrs tu d'èstre anat
degun m'a perdonat.

Ai respondut: pecaire !
metètz de caire
mon ideau de gaire,
e lo monde dei gènts
d'un pus flame sorgènt !

Montatz, montatz sus leis auturas,
au subrebèu que vos empura,
dau temps que mon còr trebolat,
coma una negra babaròta,
s'escondrà dins la cròta
monte lo vòli davalat.

Siás mai que rèn,
siás qu'una lausa,
siás pauc de causa
a de reng,

amé de mots sènsa seguida
siás una lausa que s'oblida.

E ieu, ton maubre antan coma de lach,
l'ai fach parlar !
serà ma chança
d'entèndre ton pièch barbelar
ta recomençança.

*

* *

*Sur la route où vont tes pas
La voix, la voix recueillie
T'a dit le secret de ta vie
Que d'autres n'entendent pas.*

Amy Sylvel.

Ara que siás pron granda,
ara qu'a sonat la desbranda, bòrd qu'as ausat
fòrabandir lei prejudjats,

ara que, dins ta cabana,
t'ai adorada, sobeirana:

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

Rementa-ti la resquilhada !
Quand ti revieu requinquilhada,
pèr escotar sènsa repaus
mei lòngs prepaus,
e puei cavant ta tèsta
au tuèrt violènt de sei protèstas:

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

E quand reviéu la fin finala,
coma cambiavas ta fringala
en una outra de mon biais
ton auboratge mi rènde gai.
O joina ròsa que s'escapa
dau terrador que uei m'arrapa

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

Vaqui: l'èstra es dubèrta.
Regarda florir la cubèrta
d'un país tot nòu,
remira s'enaubar lo vòu
d'aquela chorma aluda
que s'esperlònga a la perduda:

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

Vaqui: la pòrta es destancada,
Siás liura, se t'agrada,
monte t'agrada de partir;
mai, en partènt, revira-ti
pèr mi laisser dins ta fugida
un mirament que non s'oblida:

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

Mai un remòrs, sembla, chavira
ton anament que si revira.
N'es pas un remòrs, m'as dich,
mai bèn çò que t'aviáu predich:
l'estacament de la cadena
que nos acobla e nos alena:

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

L'auràs vougut: siás de ma raça.
Podèm mesclar nòstrei vidassas.

Vaici l'antique pergamin
monte es marcat lo bèu camin
que si debana e s'enribana
au bòn voler de l'escolana...

L'a tot un mond inconoissut
que vonvoneja dins ton suc.

*

* *

Ai ensajat leis alas
d'un novèl engenh.
O, coma aquela ròsa exala
la naissènça d'un sorgèn.

Seràs-ti pron dura ais atacas de tot biais,
ai pus rúdei mordeduras
ais entravas dei varalh ?

Ieu t'escoti e, varalhanta,
lorda de perfums florits
mandas ta beutat raionanta
pèr l'engana de l'esperit.

Ieu t'escoti. Tu, mai qu'inchalhènta,
balanças l'ombra de ton suc
dins l'ama adès valhènta
de ma crenta qu'a creissut.

E, leis alas replegadas
a l'assosta d'un canton
lampi la pitança remastegada
que rebala en mon sieton.

La calama es revenguda
amé sa blanca lachetat;
dins mon got es la beguda
de ço que d'àutreis an tetat.

Mon engh, ara, rovilha.
Pasmens l'ausissi cranilhar, de sèr;
mai lo bruch que mi revelha
vèn de l'audàcia d'una sèrp.

*
* *

Vira-ti, vira-ti de caire.
Basta, as pron menat de camin,
la tèsta drecha davant tu,
per entendre d'un pauc mai pròchi
lo doç rampèu d'una vòtz nòva.

Fins qu'alora bandissiás
ta vidassa, sènsa saupre.
Ta tòca, la vesias pas
qu'èra aquí, dins rèn qu'un saut.

Mai faliá l'abandonar
lo rodan que t'an cavat
dins son carri de malur.

Aqueu qu'esperavas jamai
alòr es vengut ti bofar
çò que sabiá de mai que tu.
De tant de pòussa quand fa caud,
e dau fangàs e dau tèmps que plòu,
ti siás desrabada un bèu còp
e de man dèstra a man senenca
an corregut teus uelhs duberts
dins tei parpèlas estomagadas .

De qu'as vist: ara lo sabes,
e, mielhs que ieu, d'aqueu saber
en tois aquéleis que voudrián
poiriás, se vòs, levar la palha.
Tanbèn ai paur te ta sapiença
qu'alòr lo despoder m'aganta.
Deman pòrai pus satisfaire
teus òrdres, tan doç lei resquilhes.

E mi demandi, uei,
s'ai bèn agut rason
argila sènsa fòrma
a la partènça
de ti pastar tan bèla,
talament que, tròp lèu,
devengut pichonet
a ton regard,
s'encar serà possible
a mon piech esquichat
d'aver l'alèn que fau
pèr ti seguir.

Vira-ti, vira-ti de caire.
Basta, as pron menat de camin,
la tèsta drecha davant tu,
per entèndre d'un pauc mai pròchi
lo doç rampèu d'una vòtz nòva.

*

Lo pus bèu de mei poëmas
l'ai fach pèr tu.
E lo conoisses, e tant t'agrada
qu'entier l'as dins ta tèsta.
E quand siáu de manca
tu, gardiana fidèla
de nòstei secrèts,
lo cantas e lo recantas
fins qu'a tant qu'a mon inchalhènça
li digui de partir.
Car, tre ti vèire au lindau,
lo fuec s'empura solet
e l'ola rebolisse subran.

Lo pus bèu de mei poëmas
l'ai fach pèr tu,
un vèspre, en marcant dins ta vida
mon anament e mon voler.
Mai, bota ! agas pas crenta,
res sauprà coma es escrich !

car non ai poscut
pestelar dins un libre
tant d'estròfas sènsa estòfa,
çò que fa que, sovènt,
tòrnàn trevar ma solituda
e la cafisson
de sa druda nudetat.

Lo pus bèu de mei poëmas
l'ai fach pèr tu,
e l'escruiurai jamai:
de qué serviria ?
Coma aquò, franc de n'autres,
degun lo sauprà !
E s'un cop l'oblidam,
es que lo liame mince
d'una messònja alòr nos ligarà.
Alòr, virant l'esquina a tot çò que fuguèt,
cadun de nòste caire,
farem tirar vers d'àutrei tenements.

*

* *

*Aucune orthopédie prosodique
ne fera marcher un boiteux.
Aucun balancement affecté ne
nous fera aimer un danseur
de corde.*

Sully-André Peyre.

I

Quand siás tornada,
acabada,
aquèu vèspre de drilhaça,
ma pensada
tot de lòng de l'estirada,
seguissiá, sènsa dobtança,
l'enregada
dei regrèts que t'an banhanda.
Veniá lo vènt, cargat de ton perfum,
coma un fum
escalant mei cervèlas
e puei la grand vèla
de ta nau reconoissènta,
la grand vèla fernissenta
que dança
coma una blancassa trevança.

II

Esperarai ta crida
non coma una preguiera
mai bèn per çò que serà
ta volontat ferma.
Alòr, sòna amé fisança

lo nom que m'as donat
e dau mai luenh que serai
tornarai a ton rampèu.

III

Tastarem çò que lo mai t'agrada.
Aurai, per t'assabentar sèmpre,
quauqua besonha nòva dins ma biaça
e t'esquilharàs coma a l'acostumada
vèrs leis enebriàntes oras
que demandas a nòste parèu.

IV

Ai sentit la calor doça
dau mendre de teus contorns;
varalhant de pè en cap
intra coma au sièu.
Monte as vougut, voliàu.
Ara, la benurança s'expandisse a bèl-èime
e, jogant dai rens, bandisse
tot çò qu'es pas n'autres.
A grands còps de remas,
ton sang remonta mon sang.
D'esposcs, n'an gisclat sei pus flàmei belugas
teus uelhs de cristau.
Desirança ?
N'as pas pron ?
Vene encara, tòca-tòca,
pèr mi dire, sens un mòt,
coma es bòn d'aver fam.

*

* *

Çò que ti fau, va sas pa'ncara
çò que ti fau
degun va saup,
car es la sau
d'una dolor amara.

Quand ti sòni, perquè te'n vas
còrrer l'escuresina
d'unei país sènsa termina
per t'enchusclar d'àutrei solaç ?

Çò que ti fau, va sas pa'ncara
çò que ti fau
degun va saup,
car es la sau
d'una dolor amara.

As fach mon còrs ton presonier;
dedins ma carn macada,
l'espèr de tei bocas flocadas
de bada empura mon ansiá.

Çò que ti fau, va sas pa'ncara
çò que ti fau degun va saup,
car es la sau
d'una dolor amara.

Mai la vida vèn dau nonrèn
la pus bèla arma grèlha
dèns lo groüm de quauqua suèlha
ma mòrt, segur, farà ton bèn.

Çò que ti fau, va sas pa'ncara
çò que ti fau
degun va saup,
car es la sau
d'una dolor amara.

Quand tiraràs, encar 'na fes
ta nau dins ma calanca,
veiràs enfin çò que ti manca
florir mon còrs poirit d'ancoés.

Çò que ti fau, va sas pa'ncara
çò que ti fau
degun va saup,
car es la sau
d'una dolor amara.

*

* *

III

CANTADISSAS

1

Tota vida es la via
que cavilha
la ròda que vira
pèr lo movement
d'un eterne
que bolega
tant de plegas
e d'encadenaments.

Ansin, regarda:
tot es ton ombra
e monte pòscas ti virar
mìras la semblança
d'una cara immènsa e mansa
que ti rirà.

Tota vida es la via
que cavilha
la ròda que vira
pèr lo movement
d'un eterne
que bologa
tant de plogas
e d'encadenaments.

Siás pas la primiera
et non siás l'acabada,
ta segonda non la sabèm,
siás tot un monde
que farandola
e si desgruna e s'emmesola
pèr ton bèn
et pèr ton mau, tanbèn.

Tota vida es la la via...

Quora, lei mans jonchas,
espèras en l'èr
amé la petocha
de vèire la poncha
dei baras d'aqueu que t'an dich negràs,
es un pecat còtra natura
car pòrtas lo fuec qu'empura
pèr tocar lo paradís qu'auràs.

Tota vida es la via...

Tot es blanc e tot es negre.
Ta dolor crida: Alègre !
Dau fin fons de ton pièch, escota:
a brand,
carrejas, dins ton èime,
de qué crompar pèr pagar lo dèime
que deu èstre grand.

Tota vida es la via...

E ges de poissança
d'amor ò d'airança
t'adralharà de son poder,
car siás ton dieu, e siás ton mètstre,
germe espelit dau large campèstre
d'aqueu ciele
monte, en ribambèla,
fas beluguejar d'estèlas
amé lo gaubi de tei dets.

Tota vida es la via...

*

* *

Vira, vira la ròda
 d'una mòda
 comòda.
 Vira, vira
 e chavira
 l'equipatge arnecat
 de chivaus tant afuscats.

Monte vas, filheta ?
 Coma t'an vestida,
 bondieu!
 Gènta soca de bastida,
 monte vas, filheta ?

—Me'n vau prèndre la bilheta
 d'un camin d'este romieu.

Vira, vira la ròda...

Monte vas, cambarada
 de Roma ò d'alhors,
 tu, qu'as chabènça, pèr seguènta,
 d'una jovènta
 que ne'n fariáu mei bèlhs jorns
 e tanbèn mei nuechs chanudas,
 monte vas amé ton ombra nuda ?

—Me'n vau devers la dralha
 que, davant ieu, degalha
 lei piadas lei mai gaias.

Vira, vira la ròda...

Ou ! cauna, balha ton trauc:
 Ieu, cresi en rèn,—qué chanca !
 M'an copat de bòna enjança !
 amb una ferotja destrau.
 Ou ! cauna, pèr bèla finida,

ton recapte sornarut
es-ti la demorança benida
d'un mistèri banarut ?

—O mon fiu, mi fas de mau,
tapa teis aures e duerbe tei fanaus.
Siáu ta Maire, la terra,
e, despuei tostèmps, mi fas la guerra,
censat pèr mi raubar d'apanaus.
Siáu ta maire,
que conoisses gaire;
avança mai
que siáu de lònga au mes de mai !

Vira, vira la ròda
d'una mòda
comòda.
Vira, vira
e chavira
l'equipatge arnecat
de chivaus tant afuscats.

*

* *

3

Tot es van,
lei jorns que se'n van
ai vaus dei travants
diràn mai que òu la crida sevèra,
sovenir
que, uei, va frenir
pèr rejoyenir
çò qu'oblidam tròp, crença que s'avèra.

Van tornar,
desencaforats,
lei jorns abenats,
et durbirem d'uelhs grands coma d'aures,

en badant
lo bèu ramadan
que faràn, brindant
au salut corau dei tèmps en potilha.

Corrirem,
coma d'ais au bren,
sènsa pensar rèn
de peur d'atirar mai d'otra desbranda,
car siam bèus,
vermes dei tombèus,
que luench dei flambèus
qu'ensenhan, de fes, de lutz gaire candas.

*
* *

4

Rèn es tot,
l'ai cercat pertot,
baste siága atots
au juec dau destin qu'ai mandat sus taula;
rèn es grand,
e mi l'agradant,
quistant e pregant,
ai enauçat, puei, d'estràngei paraulas.

Tant que, tau,
pallinèu mortau,
d'un pron dur frontau,
mè siáu enfiertat lei pensiers d'a-rèire,
lei pensiers,
deis arpas d'acier,
que donan l'ansiá,
e tenon rejanchs mon còrs e sei crèires.

E la gau
dei tèmps foligauds,
la vòtz dau fogau,
entona pas mai cant de desliurança,

car, adieu!
lei jorns que vos dieu,
coma de romieus,
an représ camin davant ma grevança.

*
* *

Treboletz pas l'estròfa
que bofa dins l'èr blu:
bensai es l'estòfa
d'un poëma alut.

Laissetz córrer leis aigas
au balanç dei matins;
cantan la tròba segura e vaiga
d'únei destins.

*
* *

TERRAIRE NÒU
(1937)

ART POETIC

Fonsor simpla
de mon crèire enaurat
ma vida la vies impla
pèr ti laurar.

Amé d'estròfas poissantas,
sènsa comptar lei mòts,
ai seguit la dralha enauçanta
monte passa un escabòt.

Tótei lei bèstia' avián sa lana;
lo pastre, dins son raive amudit,
mena l'aver, que jamai debana
monte es predich.

Aquela ombra que tomba
l'ai mesurada amé mei pas
e mi portèt de comba en comba
sènsa ajonhe' un solet jaç.

De bada' an cercat lo pastre,
car la fonsor l'a pestelat
dins lo supèrbe barri d'astres
monte escala lo tropèu estelat.

Mai la fonsor es la granda ombra
d'un solèu rufe, cabussant
dins una plenituda que si nombra
amé l'istòria de mon sang.

E lo pastre es ieu, amé la tropa
que paise a l'endavant de mon desir
e s'espandisse ò bèn s'agropa
a mon comand jamai gausit.

I

AMISTANÇA

PÉR ANTÒNI CONIO

Anavi forviar ma jovènça:
m'as ensenhat lo bòn estèc.
Pèr apondre mon nom en d'aqueu de Provènça
ta franca ajuda s'ajustèt.

Ai partit. Teis uelhs plens d'una amistança viva
m'an vist boscant pèr escalar,
simplament libre, dins la via agradiva
que mon piech aviá barbelat.

Jamai ton còr fuguèt de manca
au prètzfach que t'èras donat;
m'as sèmpe escartat lei restancas
dei bèlhs gelós enchironats.

Aussí, lascia dançar la farandola
de mei remèmbre', e ton saber
si florirà de ferigola
en ausissènt mon gai-sambeg.

A SULLY-ANDRÉ PEYRE

1

Au lindau d'una auba de ma vida,
sus mon camin, t'ai rescontrat,
amé ton ama rejoïda
per l'ardidesa de mei trachs.

Marmotejavi una dei cantadissas
que breçan lei jorns atristants,
una cantadissa movedissa,
tras d'estèus enfectants.

As ausit la vòtz que pantaiavi
l'as capitada amé bontat:
mai restaràs lo savi
de l'equilibri qu'ai domptat.

Ieu, volènt, amé ma cara,
daurada d'un de tei rais,
destancar tótei lei raras,
m'enanarai.

Car siáu un barrutlaire,
ai sèmpre set d'inconoissut;
mei labras m'an fach lo parlaire
dei miratges que m'an creissut.

Sabes, tu, çò que m'empura,
l'as devinat subran;
siáu gaire grand,
bensai, a ta mesura,
mai l'atura
de mon desir
non deu t'entristesir.

E puei, de mei virantas,
t'aduirai de flors que sabes pas
e se lei tròbas embaimantas
seràn la gaug de mei trepars.

1931

2

Regonfle de baudor,
leis ametliers fan sa florida:
l'òme es lo sol animator
dei primas bèlas ò marridas.

Parte, mon ama, champeirar,
coma t'agrada, la garriga,
parte davant pèr m'esclairar
coma una bòna e granda amiga.

La caladat dei dralha' es puei tan doç
que landaràs a l'abituda
e sonjarai dintre mei flors
çò que recampa ta batuda.

Mira l'ermitòri afrondat,
mut de sa paura campana;
laisa-mi tèmps de rebrondar
lei varais de mon òrta pagana.

Au rampèu d'un joine solèu,
quora escotaràs picar l'ora
dau miegjorn que ti buta tan lèu
au mas dei soca' e deis amoras,

tot çò que ti sèmbla encara asclat
serà lo grand plesir de la melica
d'aqueu mentrastre pron mesclat
qu'entre lei còdols si rustica.

Ton azur serà lo calanc
d'una jòia eternament blura,
aqueu que càmbia lo malan
pèr una gaug que sèmpre empura.

Au brusc dei duràblei recòrds,
mon ama, ai fach aquela tròba
pèr d'amics qu'ausissènt teis acòrds
reconoiràn mon òbra.

1932

3

Tant de clarum, tant de blancor
empliràn de jorns tròp corts,
que leis oras pallas
lei cambiaràs pèr de porpalas.

Deis èstras dubertas, taus de vists,
vies passar plan lo carreton
de la dralba negra e mai comuna
monte lo monde si degruna.

Mai tu, siás luenh, bèn aut,
dau capelet que dison lei malauts,
e fòrta e fonsa es ta vista
que, de l'eterne, fas conquista.

Poëta, tu qu'as bastit
ton ostau coma siás vestit,
que, pèr amora ò pèr vendèmia,
recampas ton bèl acadèmi,

ai mirat lo fièr expandir
de ton autura, e sa vastor m'a dich
ta mesquina valor, l'endormitòri
dei tenements de consistòris.

Ansin, entre la soca e l'amorier
ai vist que rèn s'auborariá
tan mai que ton ostau, e pèr belura,
s'estelariá dins la planura.

Ai vist ton calabrun venir;
mai istaràs rejovent
e la chavana, en ta calanca,
jamai desflorarà lei brancas,

car lo recapte dei sapiènts
es aparat dei marrits vènts,
car la montjòia de pèira dura
narga de tot lei mordeduras.

1932

PÈR AMY SYLVEL

De flors prefuman dins l'aiga d'un sieton,
la prima a pausat sei frescs detons
sus l'auga adejà montada
dau solèu de mei pensadas.

A la calor de mon frònt brutlant,
sa melica, en barrutlant,
vèn butar coma un doç cantica
que rampèla una replica.

O ma sentida! as capitat
la requista volupta
dei flors tombadas de sei brancas
davant leis uelhs de la fada blanca.

E vos, Dòna, de vòstei mans,
pèr onorar lo galimand,
pausaviatz a la sopada
lei flors nedant dins lo sieton copadas.

1932

A JOSÈP D'ARBAUD

T'ai atrobat tard dins ma jovènça,
a mitat camin dei peus blancs,
espantat d'entèndre ta susvivènça
dins lo poëma de mon sang.

Pèr lo gaubi dei chatas e mai dei fremas,
longtèmps t'aviáu ausit cantar,
mai jamai tot çò que ti crema
m'a, coma uei, agantat.

Ai comprés. Au balanç
d'una flama simfònia,
urós cu pòt breçar deis ans
lei mes de malancònia.

Ai enfin penetrat l'us
de ton escrèta cantadissa,
e l'espandida de sa lutz
tòca ma vida movedissa.

E t'ai aimat pèr la maganha
de ton còr tostèmps desconsolat,
car t'abeuras a l'ufanosa aiganha
que tanbèn m'a trebolat.

A LA CHATA

Chata, ai vist si levar
l'auba de ta fe provençala
sus un monde sèmpre agrovat
devers tot çò que rebala.

Chata, ai sentit, de ton jovèn,
coma una refflamor ultima,
espelir l'ora qu'un aspre vènt
butarà ta vida intima.

Chata, ai mirat d' auteis ardidesas
dins lo desir de ton regard,
ai ausit vers tu quauque rèn de larg
marcar de piadas de promesas.

Chata, davant que ton calabrun
pique un vèspre sa rampelada,
fai trelusir lo bèu clarum
qu'es dins ton ama pestelada.

SALUT A PESTOR

Lo tèmple es dubert a brand;
dau defòra si pòt vèire
tot un pòble de prèires
talament lo jorn es grand.

Ai escalat
fins qu'au cieie dau tèmple;
d'aperadaut dau naut teulat
ai vist lo flume de ton exèmple
entre d'ielis davalat.

L'encens tuba a còps de bocas,
lei evesques s'auboran, daurats.
O nívol ! es tu que donas ai socas
lo beure pur deis enaurats.

Ieu, ai mes de biscanti
la roja barreta de Calendau,
e s'atròba, ò Pestor, que canti
aplantat pèr ton lindau,
au palais que manifèsta
la melica de ta gèsta,
lo rebat de tei bèlhs rais
e l'amplor de son dardalh.

A JOAN GIONO

Tu, que tròbas amé noblesa,
mai grand qu'un felibre galonat,
la beutat rustica e la magica autesa
d'un païs monte poiriáu èstre nat,

escota partir devers tei ginèstas
la lausor de çò qu'as descubert,
e que ti gelosan, crestats pèr ta gèsta,
leis amoçaires de tot bèl espèr,

escota una vòtz de tu pas conoissuda
còrrer devers tei bassa', escalar tei crestencs,
pèr saupre la leiçon sachuda
a la trevança dei printèmps.

A JOSÈP LOBET

Tu, qu'amont m'as benesit
amé de flors de miugrana,
siágas gai de m'aver chausit
pèr ton amistança crana.

E mai, drech davant ièu, parti, descabestrat,
vers lo relarg que mi rampèla,
mi gastariá d'escalustrar
ton amistat bèla.

Mai restarai lo bèl ardit
que canta una lutz non vestida,
l'enfant terrible qu'as predich
dins d'estròfa' amistosament bandidas.

Serai pichon, mai serai grand:
mon anament vòu pas d'escòla;
mai un jorn, bensai, recamparai lo gran
de tei frairàlei parabòlas.

Tu, qu'amont m'as benesit
amé de flors de miugrana,
siágas gai de m'aver chausit
pèr ton amistança crana.

PÈR UN PANIER DE RASIMS

A Jaume Sanctucci, de Bolh'adissa.

Tótei lei rims deis endemiadas
vènon a mon còr farandolar
la farandola endemoniada
que ne'n voudriáu mi sadolar.

Tótei lei rims de ta chausida
an la sentor d'un fièr terrau,
e n'as porgit, pèr ma provida,
un pauc de l'èr a plen barrau.

Amic, ta man siága santa;
lei gruns que m'as ansin semonduts
an vuejat sa vòlha poissanta
coma un vin que m'auriás aduch,

coma un vin roge de bèla raça,
beure mascle, sorgènt benesit,
que dins mon èime seriá sa plaça
pèr l'entèndre brusir,

coma un vin de la tina jamai plena,
coma lo sang dau terrador,
cremant drapèu de nòstei venas,
“ardènt carbon dei bolidors”.

O tu, Jaume, qu'escotas en silènci,
pòscas devinar çò qu'ai d'escur,
e sosprèndre tota una presència
dins lei quàuquei raions de mon lume pur.

A JOAN-CALENDAU

Teis uelhs e mai ton biais leis ai mirats
lo jorn d'ivèrn que m'adralhèri
devers lo mas monte son esmarrats
tant de vièlhs pantais d'empèri...

Teis uelhs leis ai vists,
dins lei sieus, a l'esconduda,
beluguejants e pron requists,
bensai de vòlha retenguda...

Ton biais lèst a s'expandir
amb eu m'a parlat sènsa restanca;
ai ausit tot çò que m'avián dich
d'un secrèt levat sa tanca...

Mai desvistavi pron larg
lo verai d'aquela semblança
e lo silènci sèmpre amar
deis ufanosei remembranças...

O Joan-Calendarau, que *l'Autura* *
siága pèr tu pas rèn qu'un mòt pèr galejar,
e qu'escales, jamai falit, devers la bèla aventura
qu'es la glòria d'ausar.

Nadau de 1931.

* Nom dau *mas* de Joan-Calendarau.

PÈR A.J. MERIC

Ma lèi mi demanda:
es aqui sa cara estranja, e son parlar,
franc d'una vèrbia de comanda
m'a rampelat.

Ai dejà pron viscut dins lo molon,
ai pron entendut la suplica
dau resson d'aquéstei violons
sènsa musica.

E me'n vau, sèmpre rebolessènt,
a grands cambadas,
riche dintre mon sèn
d'una calor sacrada.

Aquela serp que faguèt lo monde tau,
amé son regard d'aiga amara,
e resquilhèt vers mon lintau,
l'ai reçaupuda dins mei raras.

Es pèr aquò: pèr aqueu don
de tot mon èsse' a la lèi perduda,
qu'aurà, de meis amics, lo perdon
ma vida, sènsa comptar semonduda.

AU JOVÈNT

Recòrd pèr Han Ryner

Jovènt, siám çò que siám,
degun, mai que tu, saup ton ande,
as pas besonh qu'un ancian
siága ton profèta cande.

Amé la ferma volontat
de faire òbra segura,
besonha sènsa contristar
la rason que t'amadura.

Impausa en res la tiera
de çò que bolhe en la sombror
d'una solituda autiera
e son intima resplendor.

Siás pa'ncara una bèstia rara,
mai seràs mai qu'un animau
se destapas solet çò que t'embarra
de la corona de sei maus.

Mai vaquí pas qu'en mon abonde
debani coma una estranja lèi,
e mon orguelh ti la semonde,
censat, dins un parlar d'elèit.

Escotes pas lo barjar de mei bregas:
bensai siás plen de cròia e d'enabans
pèr seguir darrier quauqu'un la rega
monte, segur, passaràs davant.

Mai ti dieu, en pensada:
mastega coma ai mastegat,
e quand trepassaràs de ton auçada
toi mei prepaus seràn pagats.

CANTICA VIELH

La vertut de ton solèu
es facha,
segon ta facha,
ni de bensai, ni de benlèu.

En plen èri dins l'engana,
cresiáu ton pitre crus,
bòrd que trevavas l'andana
monte l'a plus de lutz.

La vertut de ton solèu
es facha,
segon ta facha,
ni de bensai, ni de benlèu.

Lo monde aviá tapat ma vista
sus lei regards de ton còrs
tu, la macada, qu'ai vista
a la cima dei grands acòrds.

La vertut de ton solèu
es facha,
segon ta facha,
ni de bensai, ni de benlèu.

Mai cada còp, redeimada
amé çò que pòs afortir,
e pecadoira e perdonada,
ton revenge a tot fach mentir.

La vertut de ton solèu
es facha,
segon ta facha,
ni de bensai, ni de benlèu.

APARAMENT

Aparament ! creida, sènsa ància,
lo libre dever que mon balanç
ritma contra tot çò qu'es ranci,
amé la gaug de l'Escolan.

Aparament ! ritz e braça de flocadas
pèr endrudir ma febletat,
e fagas amé lei mans traucadas
lo bèu guierdon dei contristats.

Aparament ! meme se de colègas
si trufan de mon biais non comun,
potona la man que ti renega
e lava-la dau Mascarum !

Aparament ! tu, sabes coma, cande,
mi recampi vers l'adralhar,
preserva mi dau grand escande
dei Consèus que voudrián mi balhar.

Aparament ! dins ma solituda bèla,
siágas l'ombra de tot dangier,
e ma vista degrunarà pèr ribambèla
la seguida dei jorns Leugiers.

II

JOVENTUT

De ta vida un novèu chapitre
començarà deman:
amé fe, pren dins tei mans
çò que poncheja sus ton pitre.

Auça leis uelhs amont,
e tei enfusts ti faràn granda
pèr daverar lo cieles e lo demon
que ta prega demanda.

Drecha, dins ta prima beutat,
nusa, impertinènta,
amé ta franquetat prenènta,
siás, jova, la diva que fau cantar.

Auisse d'aqueste faune
lo calamèu,
rèn que de mèu,
tot plen de manna.

Es pèr tu la musica
dau pivelat:
escota-la;
se vòs, replica,

estènt lo faune amé l'espèr
dau raubatòri,
pèr la vergonha ò pèr la glòria
d'aqueste sèr.

*

* *

Detràs leis ersa' e lei tempèstas
l'aurà de fèstas,
Coma ai jorns de rais e de clarum
l'a d'amarum.

Au mièg de toi lei silèncis
ai aplantat ma valència.

Vòli passar de jorns festiers,
a l'òrle dei batèstas,
dintre la clastra e lo mostier
que mi faràn mestier
s'un còp n'aurai de rèsta
e deis escòrna' e dei cridèstas.

Lo silènci amé ieu
recamparem de plenituda
e lo semblant d'una abituda
cauprà lei ròdols seriós.

Las ! de la fèsta que fan leis ersas
ais esquinas d'aigasau,
raja la pus blanca merça
dau movement universau.

Au mièg dau clar dei solelhadas,
una ombra es venguda si mesclar,
es una mar que geta de raiadas,
una pichona man congregada
amb esclat.

*

* *

As vougut de mon ajuda
pèr destancar de la preson
lei causa' entendudas
tant en clar qu'escondudas
que ne'n sentissiás lo besonh.

Quand tornarai lo bechard sus l'espatla,
contènt d'aver complit lo pretzfach,
quand n'auràs plus pèr t'estofar
lo regret d'úneis oras pallas,
alòr,
fasènt tindar tot l'òr
qu'au bèu chantier ganhèri,

e mai mi tractaràn d'arlèri,
zo ! lèu e lèri,
a mon entorn mandant çò que m'auràn donat
voudriáu lo semenar.

Aqueu degalh serà l'ofènsa
pèr la corbada umanitat,
e lo farai, en conoissènça
dau tresòr que m'auràs prestat.

*
* *

Lo verd d'aquéleis aubres
cambiarà lo maubre
qu'anava si passir
de mon còr transit.

Lo fremin d'aquélei fuelhas
poblarà la lèa
de racònte' estelats
que voudràn parlar.

Un aire sota la tona
breçarà lo primier automne
que vèni de franchir
amé lo cap pa'ncar blanquit.

Ton sorire serà de mon caire,
lo tablarai dedins l'esclaire
de ma sapiéncia, pèr tastar
çò que nos sobra de montar.

*
* *

Es de ieu que ti vèn l'enveja,
lo ruscle d'aquela fam,
quora as desfach la correja
de ton ama d'enfant.

T'ai balhat la primiera belòia
coma un anèu que portariás au det:
es una òbra fargada amé de vòlha
e lo crèire en nòste drech.

Es lo talisman estrani,
simbèu de tota nòsta carn,
qu'ensenharà lo capitani
detràs lei rotas de la mar.

Es ta jovènça trop fisançosa,
es ton amor mielhs que lo mieu,
es la dralha nòva lumenosa
davant lo vièlh romieu.

*

* *

Ai trenat tei peus en pensada:
aviáu ta tèsta aqui davant,
e la preniáu, a la braçada,
amé tótei leis enabans.

Tei cabèus, n'aviáu la sentida
coma dau fen prim e copat
d'una prada alòr embrutida
pèr un autre qu'auriá trepat.

Aqueu qu'ansin flora
l'odor de ton bèn florit
deu sentir, en pariera ora
lo meme perfum marrit.

III

CALANCAS

CALANCAS

1

Ai perdut tot çò que sabíau
dins lo contorn que fan tei ancas;
sèt fes ai fach ronflar lo bueu
pèr rampelar vers la calanca.

Lei rens plegats, lo regard luenh,
ti siás donada a la grand tòca
e n'ai pas vist tombar l'ombrum
sus la tròp blanca roca.

La riba èra aquí, tocant,
n'aviáu qu'un saut pèr sa conquista,
e mi desliurar dau pretocant
desir de ta carn requista.

Mai n'ai pas vougut remenar
tei primiers moments, quora, afogada,
sentiás dintre ton pitre bategar
lo libre envam de ma largada.

2

Vaqui lo moment daurat
d'un oblit requist,
vaqui l'endrech qu'ai vist
sota meis uelhs barrats.

Laissa tombar çò que fa
d'engambi tot a l'entorn
de cadun de tei contorns,
laissa tot s'escafar.

Quand seràs nusa dins ta carn,
que seràs cauda amé ton sang,
escota lo rampèu poissant
que ti manda mon règard.

Alòr seràs plus rèn
qu'una mitat de çò que fan
nòstei còrs, en s'estofant,
pèr ajònher quauque rèn.

3

A l'ombra d'aqueste grand verai,
perqué cridar nòstei varalhs ?
mon ama a la tieuna mesclada
si trufa dei campana' ascladas.

Ausisse coma es pur l'aram
que dinda e ritz en s'enant;
de nòsta union sènsa empacha,
escota la patz qu'avèm facha.

IV

PARTÉNCIA

PARTIRAI

Quand n'auràs pron de la bolhaca
que mangères trenta ans de tèmps,
quand saupràs que plus rèn estaca
ma vida e ton printèmps.

Alòr, amé lo melicós sorire
d'un darrier solaç,
pèr novelum, m'escotaràs ti dire
de ti virar d'un autre latz.

Partirai. Amé mon baston de rota,
emportarai ta votz dins un bueu
pèr rementar la jòia rota
de quand aviáu lo sacrebieu.

A l'èstra de ta blanca bastida,
monte d'únei vendràn mielhs t'enaular,
regarda fugir la negra finida
de ton bèl espelhandrat.

DEMAN

Siáu malaut, maugrat ma fàcia,
siáu morènt, e mai siágui bastit
pèr conquistar, detràs l'espaci,
tótei lei rais pèr mi vestir.

Siáu morènt, lo sènti,
mai a l'esvaliment de tot çò qu'ai de fièr
si levaràn trenta levèntis
pèr afortir d'àutreis espèrs.

O tu, que m'as donat tota ma jòia,
escota, mon ama, s'un jorn
dòs labras bretonejan la vòlha
de ton secrèt major,

quicòm de nòu esclatarà sus terra
e n'ai de gaug tre uei:
vaquí lo baimè pèr la malor fèra,
vaquí de solèu pèr secar leis uelhs.

Mai lo saber ti rènde trista
un còp de mai faudrà cantar,
a ! coma ti fau de musica mista
pèr m'espantar.

A MA JOVÈNÇA

Sènsa èstre anat tan luenh qu' Artur Rimbaud,
un jorn, pasmens, espeçarai mon glavi
ais uelhs rabbits d'aquélei savis
que m'auràn davalat dau bauç
monte, amé tu, solet dançavi.

Dins un relarg pèr tótei perdut,
au fons dau desèrt de memòria,
cremarai mon pantais d'evòri
amé lo fuec qu'aurai aduch
de mon anciana e paura glòria.

Auràn bèla, lei flors de ton faudiu
s'enuçar de sentors fieràs,
istarai amé mei rèns e ma galèra
a l'endavant deis oras fèras,
abandonat meme de Dieu.

V

RELARG

*Ai mandat ma vista e mon desfèci
bèn pus luenh que çò qu'es luenh,
ara tòrni dau païs dei nècis
sènsa sa febre dei paluns.*

*Ai fach lo semblant de córrer,
tóteis lei niais l'an pitat,
e solet, mi refrèsqui lo morre
a la fònt qu'an pas capitat.*

*D'aut! tancat dins mei dòn espatlas,
ai sautat carrament lo valat,
monte miralha e mai rebala
la cara dei tèmps davalats.*

Ai sus lo fluvi passant
seis aiga' e sei colèras,
a la poncha dei terras,
pèr èstre sol e poissant,
rebastit l'anciana bòria
que marcarà la simpla istòria.

Fins qu'a tant qu'un revòu
profonda çò que faguèri,
amé l'esperit e la matèria,
per viure amé tu, dos còps,
a la barba d'aqueu lònq fluvi
monte frairejan lei deluvis.

Musica, clartat,
doçor de viure
libre de dralha, e s'esvartar
monte es lo beure.

Vaquí mon crit,
e t'envènes, ò musica,
devers ieu, pèr m'abalir
de ta melica.

Clartat, lume potènt
dei navegaires,
que ta blondor marque son tèmps
pèr mon esclaire.

Musica, ritme beluguejant,
ulhauç dins ma tèsta brutlanta,
ta piada davala en ersejant
davant ma jòia tremolanta.

Sobeirana claror,
ai vist, a la calama,
l'ur de tot un error
caminar vers mon ama.

Ai apilat mon frònt macat
au relaisset monte sorgènta
lo beure pa'ncara abaucat
de ta linda boca de jovènta.

E lo sorgènt a respondut
a ma fèbre sènsa finida,
e, sèmpre afogat, l'ai begut
ta frescor benida.

Eterna començança
d'una blanca beutat
despuei mon ritme si balança
amé serenitat.

Simplesa entrevista
detràs milanta embròlhs,
saluda ma reconquista
amé de cants galòis.

Siáu aqueu que ti davera
a l'aubre en flor d'un gai printèmps,
e ta claror s'acampa vera
dins la braçada que ti tèn.

Era la prima matiniera,
èra l'aiganha en sa doçor,
entre sortir de la feniera,
l'aviá longtèmps fins qu'a miegjorn.

Simplesa nusa, ai fach miranda
de ta vertut pèr mi cambiar,
e mon vielhutge es luenh que landa
davant ton gaubi enarquilha.

E ti servarai reconoissènça,
bèn après monte anarai capitar,
car es eterna ta naissènça,
imbrandabla simplicitat.

Grapaud, velhaire de la nuchada,
quand ton avòtz s'es cochada
davant lo rampèu nòu
d'un rossinhòu,
la luna, pèr lei mofa' encara esconduda,
en cada aubràs es descenduda.

Aucèu, que, vers la blanca banaruda,
en gaia corsa aluda,
as fach escalar ton laus,
dins la cara estonanta dau lau
un tremolum just desvaria
lo plan mirau de ta mestria.

Silènci, ò dieu franc de ta semblança,
d'aquela nuech jamai tan mansa,
davala, enfin sènsa pas mai de nos,
dins ta grandor ajuda-nos
a recomptar subre lei trebolèris
l'espandidor de nòste empèri.

La bolegadiva lagramusa
monta a la sola paret dau vièlh castèu,
e ma pensada escala tota nusa
d'aver passejat tan lòng planestèu.

Au bèu solèu qu'encuei solelha,
ai penjat lo pus ancian de mei calens,
e l'a un aucèu que s'engarilha
amé la fam de mon alen.

O ! coma es sema ta nòva cara
franca dau fard dei jorns usclats;
mi sèmbra que vau sentir totara
una semblança que va patusclar.

Ai una amiga que m'encadena,
n'ai una altra que, de galís,
mi demanda tótei lei dardenas
dau mercand de flors d'alís.

Vaquí la corona que t'ai facha
amé lei malhons de mon destin,
vaquí la tòrca qu'a ta facha
t'ai pastada en mon pestrin.

Regarda e manja, ò ma vida,
e beu, quand pòs, lo solèu,
coma la lagramusa bolegadiva
que fa taca e mai relèu.

Aquéleis uelhs, coma faràn ?
S'espantaràn ?
O bèn, duberts ai maravilhas,
bolegaràn
pas mai ussas que cilhas ?

Aquélei regards tot drechs
ais esconduts endrechs —
plana larga —
vers l'Ubac ò l'Adrech,
monte anarà sa carga ?

Aquélei vista ' a l'espandidor
jamai sadol,
qu'ai quatre vènts sèmpre si manda,
cu saup l'amirador
finau que lei comanda ?

Aquélei volers ferme' e grands
d'un gran
getat dins la terra laurada,
sobeirans,
auràn-ti sa tèsta coronada ?

Aquélei poders d'un cieie blu—
pron de belucs
qu'un viravòut tanlèu mascara—
mei mans l'aurián-ti plus,
adès coma totara ?

A ! se podiás mi reviudar
tu que possedes la fortuna,
sènsa moneda ni cambiar,
pèr un viatge dins la Luna,

coma lo boscatier Matieu
que paga pron son còp de tèsta,
mi fariá rèn d'èstre captiu,
una briga, vers lei planeta' en fèsta,

e puei, escapi, sèmpre montant,
au mieg d'una bèla fornada
d'espais e d'astres s'arrapant,
contemplar la revolunada ,
enfin la terra abandonada,
pichona coma un tròç de pan.

1935

Tèste integrau

C.I.E.L. d'Oc

Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc

Sèti souciau:
3, plaço Joffre - 13130 Berro.

Tóuti dre reserva - Tous droits réservés - All right reserved.

© **Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc -2000**

© Adoubamen dóu tèste, de la meso en pajo
e de la maqueto pèr Tricìo Dupuy,
en sa qualita de Direitriço
dóu Counsèu d'Amenistracioun
dóu CIEL d'Oc.

